MARY WANJIRU

NYOTA ILIYO CHOMOZA PWANI

NA. . .PETER KILEMBA

"MICHEZO ya kuigiza ni muhimu hasa katika vipindi vya television kwani hufikia jamii zikiwa nyumbani" alisema *Mary Wanjiru* dada huyo nilipokuwa nikimuhoji. Alisema yeye hupendelea michezo hiyo kwani hutufahamisha na kutueleza njia tofauti za kukabili maisha.

Mary ni baadhi ya wale wachezaji wa kwanza tangu kuanzishwa kwa Stesheni ya television mjini Mombasa. Alisema mazoezi mengi ndiyo yaliyompa ujuzi na ufanisi wake wa sasa ingawa alitegemea sana usaidizi wa wakuu wa vipindi.

Akihojiwa msingi wa ushindi wake alisema akiwa chini ya uongozi wangu katika vipindi hivyo vyote pamoja na jumla ya kusikiliza kwa makini, kufahamu na kushirikiana aliweza kufaulu bila pingamizi zo zote.

Kwa hivi sasa Mary hushiriki katika kipindi cha *Kielelezo* kipindi ambacho ni cha dini. Anavyoeleza mwenyewe ni kwamba anapokicheza kipindi hicho hufurahiki kwa kueneza *Neno La Mungu* kwa wakubwa na wadogo.

WASWAHILI WATHAMI UMOJA WA TAIFA

Na S. A. Al-Ismailly

INGAWA WASWAHILI wa Pwani ya Kenya wamejumlika katika makabila 12 (miji ithnashara) hawakuwa na hawana ubaguzi wala ukabila wa kutengana kati yao au na wananchi wenziwao kulingana na mienendo yao kwa taifa lao na watu wote wa nchi yao. Ilikuwa ni kulingana na utamaduni wao tu ambapo Matamim (Viongozi wao) na mabaraza yao ya wazee yakikutana kujadili yanayowakabili.

Mfano ni Kukumbukumbu aliyokabidhiwa Marehemu Rais kenyatta na Matamimu wawili waliokuwa wakiwakilisha Makabila tisa na matatu ya Waswahili wa Pwani ya Kenya ambao nao pia hivi sasa wamesharifiki nao ni marehemu Sheikh Ali Mohammed bin Yunus Mtangana na marehemu Sheikh Ahmed bin Mohammed Athman El-Mutwafy. Wote viongozi hao wawili wakuu walithibitisha imani yao kwa marehemu Rais Kenyatta na kumpa cheo marehemu Rais Kenyatta kuwa Kiongozi Mkuu wa Makabila yao 12.

MAKABILA TISIA

Ni miaka kadha iliyopita ambapo Tamim wa mataifa 9 mjini Mombasa Sheikh Ahmed bin Mohammed Athman El-Mutwafy alipofariki na mamlaka yake kutwaliwa na Bwana Naaman Ally Muses El-Kilify ambaye alifawazwa kama Naib wa Tamim wa makabila tisa mwaka 1960 na aliyekuwa Liwali wa Pwani Sheikh Salim Mohammed Muhashamy. Sheikh Naaman alisema lengo lao ni umoja wa maendeleo pekee, wala hawahusikani na shughuli za Dini wala siasa. Makabila matatu (Thalatha taifa) ya Mombasa (Watangana, Wakilindini na Wachangamwe) kwa asili walikuwa na mamlaka ya sehemu za Mbaraki, Tangana, Kizingo, sehemu za kusini za kisiwa cha Mombasa na Changamwe.

Yale makabila tisa kulingana na Sheikh Hyder Matano yalikuwa na mamlaka zaidi katika sehemu za kaskazini ya Mombasa. Yafuatayo ni kati ya makabila tisa ya Waswahili wa Pwani ya Kenya na mbari zao:

WAMVITA (Ina jumla ya mbari 3)

- Mbari ya Mwinyi Kutani
- Mbari ya Mwinyi Kae bin Sheikh
- Mbari ya Mwinyi Hunziali

WAMALINDI (Ina jumla ya mbari 2)

- Mbari ya Banu Shaha
- Mbari ya Banu Mbwana

WAJOMVU AU WAJUNDA (Ina jumla ya mbari 5)

- Mbari ya Mwinyi Faki
- Mbari ya Mwinyi Chande wa Shamaniya
- Mbari ya Mwinyi Usi Muhija
- Mbari ya Mwinyi Uledi wa Ndau
- Mbari ya Mwinyi Jaa wa Mwinyi Nguti

WAMUTAFI (WAMTWAPA) ina jumla ya mbari 6

- Mbari ya Mwinyi Nyali au Mbari ya Mwinyi Ngombeni
- Mbari ya Mwinyi Jimve
- Mbari ya Mwinyi Gozindi
- Mbari ya Mwinyi Rakwe
- Mbari ya Mwinyi Banu Muyaka
- Mbari ya Mwinyi Banu Shemepwe

WAKILIFI (Wana jumla ya mbari 4)

- Mbari ya Mwinyi Shoka
- Mbari ya Mwinyi Kiwan…
- Mbari ya Mwinyi Mkom…
- Mbari ya Mwinyi Come… Omari

WAPATE (Wana jumla ya mbari 8)

- Mbari ya Wapate
- Mbari ya Wa-Amu
- Mbari ya Wa-Kitau
- Mbari ya Wa-Twaka
- Mbari ya Wa-Tukut
- Mbari ya Wa-Kipungani
- Mbari ya Wa-Barawa
- Mbari ya Wa-Shela

WAGUNYA AU BAJUNI [Wana jumla ya mbari 5)

- Mbari ya Washaka
- Mbari ya Wa-Uziwa
- Mbari ya Wa-Ungama
- Mbari ya Wa-Ozi
- Mbari ya Wa-Sada

Vile vile kuna jumla ya … ri 5 za Wa-Faza na jum… mbari 13 za pamoja k… Wa-Faza na Wa-Siu.

• BWANA Naaman Mus… Kilify Tamim wa Mataifa…

• MAREHEMU Sheikh A… bin Mohammed Athman Mutwafy

ALIYEKUWA Balozi wa Sultanate of Oman nchini Kenya Sheikh Ahmed Humud Al-Harthy (anaonekana pichani akivalia jambia) amemletea Rais Moi, wananchi wote wa Kenya, Mama Ngina Kenyatta na watoto wake, risala ya rambi rambi kwa kifo cha Muanzilisha wa Taifa la Kenya Hayati Rais Kenyatta. Sheikh Harthy kabla ya kuondoka Kenya alifanya juhudi kubwa kuunga mkono Mipango ya harambee na hapo anaonekana akihutubia kwa Kiswahili umati mkubwa wakati alipoufungua Msikiti uliojengwa na Sheikh Salim Said Maamiry (wa mwisho katika picha) huko katika kijiji cha Jaribuni, wilayani Kilifi kwa mpango wa harambee. Katika risala yake, Sheikh Harthy aliwatakia wananchi wa Kenya heri, amani, umoja na maendeleo chini ya uongozi thabiti wa mtukufu Rais Moi. Akiwa Balozi wa kwanza wa Mfalme Qaboos bin Said nchini Kenya Sheikh Ahmed Harthiy alifaulu kuweka msingi thabiti wa uhusiano mzuri si kati ya nchi yake tu na Kenya bali nchi zote za Kiarabu na Kenya pamoja na Afrika Mashariki na Afrika ya kati.

MWENYEKITI wa Umoj… Round Tablers, Mombasa… na Prem Shah, ameta… kwamba kijiji cha watoto… ma na wanaokabiliwa na m… tizo ya ulezi kitajengwa… Nyali kwa gharama ya zaidi… shillingi Million tano na…

• SHEIKH Abdalla Saleh Farsy Kadhi Mkuu (Kenya)

ATOA SALAMU ZA EID-EL-HAJ

KADHI MKUU nchini Kenya, Sheikh Abdalla Saleh Farsy ametoa risala yake ya mkono wa Idd el Haj kwa wananchi wote wa Kenya na Afrika mashariki wakati wa kuadhimisha Sikukuu ya Idd el Haj. Katika risala hiyo Kadhi Mkuu amewaombea heri na fanaka na maendeleo na amani wananchi wote wa Kenya.

Wakati wa Ibada za sala ya Idd El Haj katika Misikiti mjini Mombasa, Kadhi Mkuu aliamuru Imam wote kuombea Taifa la Kenya na maisha marefu ya Rais Mtukufu Daniel Arap Moi. Vile vile Kadhi Mkuu aliwashauri Imam wa Misikiti yote kumuombea hayati Rais Mzee Jomo Kenyatta huko aliko peponi.

KWA UFUPI

KATIBU MKUU wa Chama cha watumishi Serikali, Bwana Kimani wa Nyoike amesema mjini Mombasa kwamba mashauri yanaendelea kati ya Chama na Serikali kuona kwamba wafanyi kazi serikalini wanapatiwa nyongeza ya mshahara. Wakati wa kuhojiwa Bwana Wanyoike alisema kwamba Chama kimetoa maelezo yanayofaa kwa wafanyi kazi serikalini kustahiki nyongeza hiyo na kwamba Chama kinangojea matokeo ya majadiliano hayo muhimu kwa hamu kubwa.

HABARI kutoka Lamu zasema kwamba Serikali imetega zaidi ya shillingi 3,720,000 kwa upanuzi wa Mpango wa Lake Kenyatta huko Mpeketoni wilayani Lamu. Zaidi ya shillingi 600,000 zitatumiwa kwa mipango ya maji pekee. Taarifa hii ilitolewa na DC wa wilaya hiyo ya Lamu, Bwana P. G. Kabiru.

AFISA mkuu wa Leseni za Radio na Television mkoani Pwani, Bwana Peter K. Kinyanjui, amewashauri wenye Radio na Television bila leseni kufika katika afisi yake mara moja kabla ya kutiwa nguvuni. Alisema wenye hatia wataweza kutozwa faini ya zaidi ya shillingi elfu sita au kifungo cha miezi sita au kifungo na faini. Alisema utafanywa uchunguzi kupambana na wavunjaji sheria hiyo.

GAZETI LENU LA PWANI

AHMED SHEIKH NABHANI
SANDUKI LA POSTA 90430, MOMBASA

Waswahili taireni
Mushukeni uwanjani
Gazeti lenu la Pwani
Twaomba kuendeleya

Kwa shime tununuweni
Mila ya uswahilini
Tuyajuwe na ya ndani
Twaomba kuendeleya

Nifakhari ijuweni
Kupata nafasi hini
Wajuwe ni watu gani
Twaomba kuendeleya

Yataka tushukuruni
Chombo hiki cha thamani
Mazuri yetu maoni
Twaomba kuendeleya

Litangazike mijini
Na waliyo majirani
Na ng'ambo ujerumani
Twaomba kuendeleya

Nduzangu tulipambeni
Milele twendeleeni
Kila wiki watamani
Twaomba kuendeleya

Nyoyo zetu furahani
Kotowa yalo rohoni
Jambo tulokitamani
Twaomba kuendeleya

Tamati nudhumu hini
Musiache asilani
Khabari zetu za Pwani
Twaomba kuendeleya

Ni haya yangu wendani
Na nyinyi jitoleeni
Ahamadi nabahani
Twaomba Kuendeleya

Mbiu sasa inaliya
Muone mambo ma…
Mupate kujioneya
Lidumu hapa nchini

Tuweze kujisomeya
Ili sote kutweleya
Babu walotuachiya
Lidumu hapa nchini

Kwa jarida hili ghaya
Kuiyeleza duniya
Kwa mila na kwa ja…
Lidumu hapa nchini

Mwanzishi kutuweke…
Kuweza yetu kutiya
Wananchi kuwambi…
Lidumu hapa nchini

Pwani hata bara piya
Uganda na Tanzaniya
Na nyinginezo nyila…
Lidumu hapa nchini

Lipendeze kwa Raiya
Lipanuke nakweneya
Nakala kujipatiya
Lidumu hapa nchini

Hakika zimetuliya
Jaridani kuyatiya
Mola ametuleteya
Lidimu hapa nchini

Hima ndugu nawatiya
Kila wiki kwangaliya
Na nyingine za duniya
Lidumu hapa nchini

Kidogo nawaelezeya
Kwa mambo haya na h…
Makala tawandikiya
Lidumu hapa nchini

Coastweek ★★★ JEMBE SWAHILI CROSSWORD NO. 2

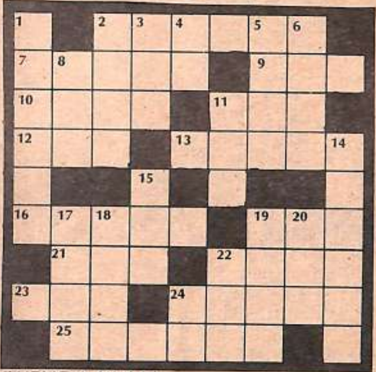

KWENDA KULIA:

2. Alama ya ugonjwa katika jicho
7. Kinyume cha kumbuka.
9. Haribika.
10. Uzima, maisha.
11. Mwanya, mpasuko.
12. Fitina, uchochezi.
13. Ashikwa na mshangao.
16. Mbegu yenye harufu nzuri kisha ni kiungo cha chakula.
19. Paka kwa Kimombo.
21. Kinyume cha hana.
22. Aina ya maradhi ya ngozi.
23. Ndugu yake baba mume.
24. Jina la Kikikuyu.
25. Ukubwa, cheo kikuu cha kuongoza askari.

KWENDA CHINI:

1. Uwalii, ucha Mungu.
2. Aina ya kinywaji.
3. Yenye maisha au uzima.
4. Ama.
5. Kibofu kikubwa.
6. Atoa mtoto.
8. Rafiki, ndugu.
11. Wa kufukizia.
14. Amchagua
15. Choma
17. Kisiwa katika Kenya.
18. Weka juu, pandisha.
19. Herufi CHMI.
20. Afanya arusi.
22. Motokaa kwa Kimombo.
24. Nusu ya neno kima.

JEMBE
UNGA SAFI NO.1
WA MAHINDI

Shindano la fumbo la kujaza maneno:

Uamuzi wa majaji utakuwa wa mwisho. Hakuna malalamiko yoyote yatakayokubaliwa.

Washindi wawili wa kwanza kila mmoja atapatiwa bandali moja la Unga Wa Mahindi chapa Jembe.

Shindano hili limedhaminiwa na COASTWEEK LTD., pamoja na ATTA LTD., Mombasa.

Jawabu za fumbo hili, lipelekwe kwa muhariri COASTWEEK, sanduku la posta 87270, Mombasa, Kenya, siku ya Alhamisi tarehe 23.11.78, saa sita mchana shindano hili litakuwa mwisho.